



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Burchardi VVormaciensis Ecclesiae Episcopi,
Decretorum Libri XX. ex Consiliis, & orthodoxoru[m]
patru[m] Decretis, tum etiam diuersaru[m] nationum
Synodis, ceu loci communes congesti, in quibus ...**

Burchardus <Wormaciensis>

Parisiis, 1549

De eadem re. xlvii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10722

Ex dictis
eiusdem.

CVM igitur tam longè ante prædictum esset, atque
conscriptum, vt alia iterim taceamus, dicamus illud
quod Sophonias propheta dicit: Præualebit dominus ad-
uersus eos, exterminabit omnes deos gentium terrarum, &
adorabunt eum, vnusquisque de loco suo, omnes insulae
gentium. Aut non credebant ista sibi euertura: quia in tem-
plis gentium colebantur, & hæc, ideo per suos vates
phanaticos frequentare noluerunt: aut cum ea ventura
certissimè scirent, ideo per sua templa tacuerunt, ne iam
tunc inciperent ab hominibus intelligentibus deserere
que contemni: quòd de templorum & simulacrorum suo-
rum futura euersione eis à prophetis attestaretur, qui eos
coli prohibebat. Nunc verò posteaquam tempus aduenit,
quo complerentur vaticinia prophetarum Dei vnus, qui
istos deos dicit, & vt colantur vehementissimè præcipit.
Quum non hoc etiam ipsi compertum prædicere sinerentur,
vt inde clarius appareret eos hæc antea vel minimè
credidisse, vel suis cultoribus enunciare timuisse, in fine
autem tanquam nihil amplius habentes quid agerent, et
tiam ibi voluisse suam ostentare diuinitatem, vbi iam pro-
duntur diu simulasse diuinationem? Tamen nec ista ipsi
quæ ab eis vix raro & clanculo proferuntur, mouere nos
debent. Si cuiquam dæmonum extortum est, id proderit
cultoribus suis quod didicerat ex eloquiis prophetarum,
vel ex oraculis angelorum. Quòd cur non fieret, cum
ista non sint oppugnatio, sed testatio veritatis? Illud enim
quod solum ab ipsis phanaticis flagitandum est, nec vnquam
antea protulerunt, nec vnquam postea, nisi forte
confictum proferre conabuntur, aliquid deos suos per-
res suos, contra Deum Israël ausos fuisse prædicere aut de-
cere. De quo Deo doctissimi eorum auctores, qui omnia
illa legere ac nosse potuerunt, magis quæsiuerunt quis
esset, quàm Deum negare potuerunt. Porro autem Deus
iste quem nullus eorum negare ausus est verum Deum: quum
& si negaret non solum sibiaceret debitis penis, verum
etiam certis conuinceretur effectibus. Iste ergo Deus quem
in eimo, vt diximus, illorum negare ausus est verum Deus,
illos falsos esse deos, & omnino deserendos, eorumque
templa & simulacra & sacra euertenda per suos vates, etc.

est, prophetas, aperta denunciatio prædixit, aperta potestate præcepit, aperta veritate compleuit. Vnde quis est qui vique adeo desipiat, vt non eum potius colendum eligat, quem coli non prohibent quos colebat? Quem proculdubio quum colere cœperit, illos vtiq; nō est culturus, quos prohibet coli quem colit. Quod autem ipsum essent cultura gentes, exterminatis diis falsis quos antea colebant, à prophetis eius esse prædictum paulo ante commemorauimus, & nūc repetamus. Præualebit, inquit, dominus aduersus eos, & exterminabit omnes deos gentium terræ, & adorabunt eum, vnusquisque de loco suo, omnes insulæ gentium. Neque enim solæ insulæ hic intelligendæ sunt, sed potius omnes gentes in his positæ adorant Deum. Nec mirum quandoquidem alibi non insulas nominat, sed vniuersam orbem terrarum, dicens: Commemorabuntur & conuertentur ad dominum vniuersi fines terræ, & adorabunt in conspectu eius vniuersa patriæ gentium: quoniam domini est regnum, & ipse dominabitur gentium. Hæc autem per Christum fuisse complenda, & aliis pluribus testimoniis, & in eodem ipso Psalmo vnde commemorauimus satis apparet. Cùm enim paulo superius futuram passionem suam per Prophetam ipse loqueretur, dicens: Foderunt manus meas, & pedes meos, dinumerauerunt omnia ossa mea, ipsi verò considerauerunt & conspexerunt me diuiserunt sibi vestimenta mea, & super vestem meam miserunt sortem, paulo post infert illud quod posuimus: commemorabuntur & conuertentur ad dominum vniuersi fines terræ, & c. quanquam & illud testimonium quod prius adhibui, vbi dictum est, præualebit dominus aduersus eos, & exterminabit omnes deos gentium terræ, in eo quod positum est, præualebit, satis ostendit etiam hoc prænunciatum, quod pagani prius oppugnaturi essent Ecclesiam, nomenque Christianum quantum valerent persecuturi, vt si fieri posset, de terra omnino deleretur. Et quia eos patientia martyrum, & magnitudine miraculorum, & consequente fide populorum erat superaturus, ideo sic dictum est, præualebit dominus aduersus eos. Non enim diceretur præualebit aduersus eos, nisi oppugnando illi resisterent. Vnde & in Psalmo ita prophetarum est: Vt quid fremuerunt gentes, & populi meditati sunt inania? Astite-

runt reges terræ, & principes conuenerunt in vnum aduersus dominum & aduersus Christum eius. Et paulo post dicit: Dominus dixit ad me filius meus es tu, ego hodie genui te. Postula à me & dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam fines terræ. His atque huiusmodi prophetis documentis prædictum ostenditur, quod videmus impleri per Christum, fuisse futurum, vt Deus Israël, quem vnum verum Deum intelligimus, non in vna ipsa gente quæ appellata est Israël, sed in omnibus gentibus coletetur, & omnes falsos deos gentium & templorum, & à cordibus cultorum suorum amoliretur. Erant nunc isti, & adhuc contra Christianam religionem, contra verum Dei cultum, vanitates pristinas defendere audeant, vt cum strepitu pereant. Nam & hoc de illis prædictum est in Psalmis, dicente propheta: Sedisti super thronum, qui iudicas æquitatem. Increpasti gentes, & periiit impius, nomen eorum deleti in æternum: & in seculum seculi. Inimici defecerunt frameæ & ciuitates eorum destruxisti. Periiit memoria eorum cum strepitu, & dominus in æternum permanet. Necessè est ergo vt impleantur omnia hæc. Nec etiam illud quod adhuc audent ipsi pauci qui remanserunt vaniloquas suas ostentare doctrinas, & Christianos tanquam imperitissimos irridere, nos commouere debet, dum in eis impleri ea quæ prædicta sunt videamus. Ex quo enim fremuerunt gentes, & populi meditati sunt inania aduersus dominum, & aduersus Christum eius, quando ab eis fundebatur sanguis sanctorum, & vastabatur Ecclesia, vsque ad hoc tempus, & deinceps quotidie minuuntur. Nos autem, quos aduersus eorum opprobria & superbas irrisiones, fortissimos reddunt oracula Dei, de hac quoque re audent & gaudemus impleri. Sic enim nos alloquitur per prophetam. Auidite me qui scitis iudicium populus meus, in quorum corde lex mea, opprobria hominum nolite metueri, & detractio eorum ne superemini, nec quod vos spernant magni duxeritis. Sicut enim vestimentum, ita per tempus absumentur, & sicut lana à tineâ comedetur: iustitia autem mea in æternum manet. Attendendum est ergo atque omni studio cauendum, ne nostris temporibus in quibus videmus Christianam religionem

in toto orbe dilatata, propter defidiam magistrorum, & inertiam doctorum, pauci illi qui adhuc super sunt confundant ritum culturae veri Dei, & demoniacis illusionibus deprauati, diuinationes falsas in populo Dei agant, rusticos & imperitos seducentes, ita, ut deserta ipsa veritate, quae lux est mundi, & illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum tenebrarum harum, quaerant scientiam futurorum, & a deceptoribus hominum quaerant salutem animarum, siue etiam corporum suorum. His enim prauaricationibus maximè irritatur Deus, & ad vindictam prouocatur. Vnde per Ezechielem cominatur dicens: Vae prophetis insipientibus qui sequuntur spiritum suum, & nihil vident. Quasi vulpes in desertis, prophetae tui Israël erant. Nunquid non visionem cassam vidistis, & diuinationem mendacem locuti estis, & dicitis: Ait dominus, cum ego non sim locutus? Propterea haec dicit dominus Deus: Quia locuti estis vana, & vidistis mendacium, ideo ecce ego ad vos, ait dominus Deus: Et erit manus mea super prophetas qui vident vana, & diuinant mendacium: In concilio populi mei non erunt, & in scriptura domus Israël non scribentur, nec in terram Israël ingradientur. Ad doctores autem per eundem prophetam increpans eorum inertiam, ita loquitur dicens: Non ascendistis ex aduerso, neque opposuistis murum pro domo Israël ut staretis in praelio in die domini. Et rursus: Vae inquit, pastoribus Israël, qui pascebant semetipsos. Nonne greges pascuntur a pastoribus? Lac comedebatis, & lanis operiebamini, & quod cressum erat occidebatis, gregem autem meum non pascebatis. Quod infirmum fuit non consolidastis, & quod aegrotum non sanastis, & quod fractum est non alligastis, & quod abiectum non reduxistis, quod perierat non quaesistis: sed cum austeritate imperabatis eis & cum potentia, & dispersae sunt oves meae, eo quod non esset pastor, & factae sunt in deuorationem omnium bestiarum agri, & dispersae sunt. Hinc per Hieremiam dicitur: A minimo usque ad maximum omnes auaritiam sequuntur: a propheta usque ad sacerdotem, cuncti faciunt mendacium. Et sanabant contritionem filiae populi mei ad ignominiam, dicentes, pax pax, cum non esset pax: confusi sunt: quia abominacionem fecerunt. Idcirco haec dicit domi-

nus exercituum Deus Israël: Ecce ego cibabo populo istum
 absinthio, & potum dabo eis aquam fellis, & dispergam eos
 in gentibus quas non nouerunt, ipsi & patres eorum, & mi-
 tam post eos gladium donec conlumantur. Qualiter ergo
 displiceat Deo omnipotenti pastorū negligentia, & subor-
 torum error, non solum prophetica testimonia ostendunt,
 sed etiam facta antiquorum declarant, cum in libro Regum
 legitur, quomodo malignus spiritus deceperit Achab regem
 Israël per falsos prophetas, ita ut credens eis interierit, &
 quomodo Ochozias filius eius egrotans miserit, nuncios ad
 consulendum Beelzebub Deum Accaron, verum viuere
 atque conualescere posset de infirmitate sua. Ob quod He-
 lias propheta à Deo missus, increpat eum, ita dicens: Qui
 misisti nuncios ad consulendum Beelzebub Deum Acca-
 ron, quasi non esset Deus in Israël à quo possit interroga-
 re sermonem, ideo de lectulo super quem ascendisti non
 descendes, sed morte morieris. Mortuus est autem ipse
 iuxta sermonem domini quem locutus est Helias, & salu-
 tem quam quærebat non inuenit. Quapropter curam
 summopere est omnibus modis, hoc est, praelatis & subor-
 tis, maioribus & minoribus, sacerdotibus & plebi, ne aliter
 quem seducat per huiuscemodi illusionem fraus, dolus, &
 nequicia hostis antiqui, ita ut à mendacibus velimus discere
 re veritatem, & à pestiferis morbis mortisque autoribus
 quæramus infirmitatis nostræ remedium: sed magis ad
 Deum viuum & viuificantem omnium confugiendo de-
 uoto corde properemus, per orationes sacras, ieiunia &
 elemosynas illum deprecantes, ut ipse propter benigni-
 tatem suam consulat seruis suis, eripiens nos de omnibus
 inimicis nostris, doceatque nos facere voluntatem suam
 quia ipse est dominus Deus noster, spiritumque suum bonum
 nobis tribuat, qui nos ducat in viam rectam, viuificetque nos in
 acquitate sua, quatenus eius magisterio omni tempore vitam
 nostræ gratum seruitium ei exhibentes, post hanc vitam per eius
 gratiam mereamur beatitudinem possidere sempiternam.

*De sacerdotibus & reliquis ecclesiasticis ordinibus
 qui magos, ariolos, aut diuinos consulunt.*

Caput XLVIII.

*Ex cõcil.
 Toletan.
 cap. 29.*

SI quis episcopus, aut presbyter, siue diaconus, vel quilibet
 subbet ex ordine clericorum, magos, aut aruspices, aut aru-